Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
GERARD HOGAN
prednesené 8. októbra 2020[1]

Vec C-440/19 P

Pometon SpA
proti

Európskej komisii

„Odvolanie – Dohody, rozhodnutia a zosúladené postupy – Európsky trh s oceľovými brúsivami – Účasť na dvojstranných a mnohostranných kontaktoch s cieľom koordinovať ceny v celom Európskom hospodárskom priestore (EHP) – ‚Hybridné', časovo odstupňované konanie – Charta základných práv Európskej únie – Článok 41 – Zásada nestrannosti Komisie – Článok 48 – Prezumpcia neviny – Povinnosť odôvodnenia – Jediné a pokračujúce porušenie – Rovnosť zaobchádzania – Neobmedzená súdna právomoc"

I. Úvod

1. Spoločnosť Pometon SpA (ďalej len „Pometon" alebo „odvolateľka") sa svojím odvolaním domáha zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 28. marca 2019, Pometon/Komisia (T-433/16, EU:T:2019:201; ďalej len „napadnutý rozsudok"). Všeobecný súd týmto rozsudkom zrušil článok 2 rozhodnutia Komisie C(2016) 3121 final z 25. mája 2016 týkajúceho sa konania podľa článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článku 53 [Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP)] (Vec AT.39792 – Oceľové brúsivá) (ďalej len „sporné rozhodnutie") a uložil spoločnosti Pometon pokutu vo výške 3 873 375 eur. Subsidiárne spoločnosť Pometon navrhuje, aby jej Súdny dvor znížil uloženú pokutu.

2. V týchto návrhoch sa síce zameriam na analýzu prvého a štvrtého odvolacieho dôvodu (spolu s dvoma právnymi otázkami, ktoré odvolateľka uvádza na podporu týchto dôvodov), v rámci odpovede na prvý odvolací dôvod však preskúmam aj druhý a tretí odvolací dôvod v súvislosti s prvým. Ten sa týka rozsahu povinnosti nestrannosti Komisie v špecifickom kontexte tzv. „hybridného" konania. Štvrtý odvolací dôvod sa zas týka uplatnenia zásady rovnosti pri výpočte pokuty v súvislosti s takýmto konaním.

3. „Hybridné konanie" je postup, v ktorom Komisia súbežne vedie konanie o urovnaní v zmysle článku 10a nariadenia Komisie (ES) č. 773/2004 zo 7. apríla 2004, ktoré sa týka vedenia konania Komisiou podľa článkov [101] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. EÚ L 123, 2004, s. 18; Mim. vyd. 08/003, s. 81), zmenené nariadením Komisie (ES) č. 622/2008 z 30. júna 2008, pokiaľ ide o vedenie konania o urovnaní v prípadoch kartelov,[2] a štandardné správne konanie podľa článku 7 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch

1 Jazyk prednesu: angličtina.

2 (Ú. v. EÚ L 171, 2008, s. 3).

[101] a [102 ZFEÚ].[3] V súvislosti s týmto konaním už síce Komisia vydala rozhodnutia, ktorých zákonnosť bola napadnutá na Všeobecnom súde (ako aj v odvolacom konaní),[4] v prejednávanej veci sa však Súdny dvor po prvý raz zaoberá niektorými špecifickými otázkami, ktoré vyvoláva toto „hybridné konanie“.

II. Právny rámec

A. Nariadenie č. 1/2003

4. Článok 7 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 stanovuje:

„Ak Komisia konajúc na základe sťažnosti alebo z vlastného podnetu zistí porušovanie článkov [101 alebo 102 ZFEÚ], môže rozhodnutím od príslušných podnikov a združení podnikov požiadať o ukončenie takého porušovania. Na tento účel im môže uložiť akékoľvek štrukturálne opatrenia alebo opatrenia o správaní, ktoré sú primerané k spáchanému priestupku a nevyhnutné pre efektívne ukončenie porušovania…“

5. Článok 23 ods. 2 a 3 tohto nariadenia znie takto:

„2. Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty, keď úmyselne alebo z nedbalosti:

a) porušujú článok [101] alebo [102 ZFEÚ]…

…

Pokuta uložená každému podniku alebo združeniu podnikov nepresiahne 10 % jeho celkového obratu v predchádzajúcom obchodnom roku.

…

3. Pri stanovení čiastky pokuty sa zohľadní závažnosť a doba trvania porušovania.“

B. Nariadenie č. 773/2004

6. Článok 10a nariadenia č. 773/2004 nazvaný „Konanie o urovnaní v prípadoch kartelov“ stanovuje:

„1. Po začatí konania podľa článku 11 ods. 6 nariadenia [č. 1/2003] Komisia stanoví lehotu, počas ktorej strany môžu písomne uviesť, že sú ochotné zapojiť sa do rozhovorov o urovnaní na účely možného predloženia návrhov na urovnanie. Komisia nie je povinná zohľadniť odpovede doručené po uplynutí stanovenej lehoty.

…

3 Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205.

4 Mám tu na mysli rozsudky Všeobecného súdu z 20. mája 2015, Timab Industries a CFPR/Komisia (T-456/10, EU:T:2015:296) (v odvolacom konaní rozsudok z 12. januára 2017, Timab Industries a CFPR/Komisia, C-411/15 P, EU:C:2017:11), a z 10. novembra 2017, Icap a i./Komisia (T-180/15, EU:T:2017:795) (v odvolacom konaní rozsudok z 10. júla 2019, Komisia/Icap Management Services a Icap New Zealand, C-39/18 P, EU:C:2019:584).

2. Stranám, ktoré sa zúčastňujú na rokovaniach o urovnaní, môže Komisia poskytnúť tieto informácie:

a) námietky, ktoré má v úmysle proti nim vzniesť;

b) dôkazy použité na vznesenie námietok;

c) verzie všetkých dostupných dokumentov, ktoré nemajú dôverný charakter a ktoré sú v tom čase uložené v spise, a to do takej miery, do akej je žiadosť strany odôvodnená s cieľom umožniť jej, aby potvrdila svoje stanovisko vzhľadom na časové obdobie alebo akékoľvek iné aspekty týkajúce sa kartelu;

d) výšku možných pokút.

…

V prípade, že sa v rozhovoroch o urovnaní pokročí, Komisia môže stanoviť lehotu, v rámci ktorej sa strany môžu zaviazať, že sa podrobia konaniu na urovnanie, čo znamená, že predložia návrhy na urovnanie, ktoré budú odrážať výsledky rozhovorov o urovnaní, a priznajú sa v nich k účasti na porušení článku 101 [ZFEÚ], ako aj svoju zodpovednosť za porušenie…

…

3. Ak vyhlásenie o námietkach oznámené stranám zodpovedá obsahu ich návrhov na urovnanie, písomné odpovede dotknutých strán na vyhlásenie o námietkach v lehote stanovenej Komisiou potvrdia, že vyhlásenie o námietkach, ktoré im bolo adresované, zohľadňuje obsah ich návrhov na urovnanie. Komisia potom môže po konzultácii s Poradným výborom pre obmedzujúce postupy a dominantné postavenie v súlade s článkom 14 nariadenia [č. 1/2003] pristúpiť k prijatiu rozhodnutia podľa článku 7 a článku 23 nariadenia [č. 1/2003].

4. Komisia sa môže kedykoľvek v priebehu konania rozhodnúť ukončiť rozhovory o urovnaní, a to vo veci celého predmetného prípadu alebo v súvislosti s jednou alebo viacerými konkrétnymi stranami, ak sa domnieva, že je ohrozená procesná efektívnosť.“

C. Oznámenie o konaniach o urovnaní

7. Opatrenia na vykonávanie nariadenia č. 773/2004 boli stanovené v oznámení Komisie z 2. júla 2008 o vedení konania o urovnaní s cieľom prijať rozhodnutia podľa článku 7 a článku 23 nariadenia (ES) č. 1/2003 v prípadoch kartelov [5] (ďalej len „oznámenie o konaniach o urovnaní“).

8. Bod 32 oznámenia o konaniach o urovnaní stanovuje, že „ak by sa Komisia rozhodla odmeniť stranu za urovnanie podľa tohto oznámenia, zníži výšku pokuty, ktorá sa má uložiť, o 10 % po tom, ako sa uplatní 10 % strop so zreteľom na usmernenia Komisie k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia (ES) č. 1/2003 [(Ú. v. EÚ C 210, 2006, s. 2; ďalej len „usmernenia z roku 2006“)]…“

D. Usmernenia z roku 2006

9. Usmernenia z roku 2006 určujú metodiku, ktorú Komisia používa na stanovenie pokuty uloženej podnikom a združeniam podnikov, ktoré úmyselne alebo z nedbanlivosti porušia ustanovenia článku 101 alebo 102 ZFEÚ.

5 Ú. v. EÚ C 167, 2008, s. 1.

10. Bod 37 usmernení z roku 2006 stanovuje, že „i keď tieto usmernenia vysvetľujú všeobecnú metodiku stanovovania výšky pokút, konkrétne okolnosti danej veci alebo nevyhnutnosť dosiahnuť odstrašujúci účinok v konkrétnej veci môžu byť dôvodom na to, aby sa Komisia odchýlila od tejto metodiky alebo od limitov stanovených v bode 21“.

III. Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

11. Okolnosti predchádzajúce sporu a hlavné prvky sporného rozhodnutia sú uvedené v bodoch 1 až 21 napadnutého rozsudku. Dajú sa zhrnúť takto.

12. Pometon je talianska spoločnosť, ktorá sa špecializuje na spracovanie kovov. Pôsobila na trhu s oceľovými brúsivami až do 16. mája 2007, keď predala svoju organizačnú zložku pôsobiacu v tomto odvetví jednému zo svojich konkurentov, francúzskej spoločnosti Winoa SA. K tomuto dátumu totiž bola vyššie uvedená činnosť spoločnosti Pometon prevedená na spoločnosť Pometon Abrasives Srl, ktorú vlastnila skupina Winoa.

13. Oceľové brúsivá sú voľné oceľové častice, ktoré sú buď okrúhle (oceľové guľôčky), alebo hranaté (oceľová drvina). Využívajú sa najmä v oceliarskom, automobilovom, metalurgickom a petrochemickom priemysle, ako aj v priemysle rezania kameňa a vyrábajú sa z oceľového šrotu.

A. Vyšetrovacie konanie do rozhodnutia o urovnaní

14. Dňa 16. januára 2013 Komisia v súlade s článkom 2 nariadenia č. 773/2004 začala vyšetrovacie konanie upravené v článku 11 ods. 6 nariadenia č. 1/2003 voči spoločnosti Pometon, americkej skupine Ervin Industries Inc. (ďalej len „Ervin“), spoločnosti Winoa a nemeckým spoločnostiam MTS GmbH a Würth GmbH s cieľom začať s nimi rozhovory o urovnaní.

15. Všetkých päť strán vyjadrilo ochotu zapojiť sa do rozhovorov o urovnaní. Od februára do decembra 2013 sa uskutočnili stretnutia o urovnaní medzi jednotlivými stranami a Komisiou. Počas týchto stretnutí Komisia stranám predstavila výhrady, ktoré chce voči nim vzniesť, ako aj hlavné dôkazy v spise Komisie, na ktorých boli tieto potenciálne výhrady založené. Komisia ďalej oznámila každej strane odhadovanú výšku možných pokút, ktoré jej mohli byť uložené.

16. V januári 2014 dotknuté spoločnosti predložili v stanovenej lehote návrhy na urovnanie s výnimkou spoločnosti Pometon, ktorá sa rozhodla vystúpiť z tohto konania. Dňa 13. februára 2014 Komisia zaslala každému z ďalších štyroch účastníkov údajného kartelu oznámenie o výhradách a 2. apríla 2014 prijala voči nim rozhodnutie o urovnaní C(2014) 2074 final na základe článkov 7 a 23 nariadenia č. 1/2003 (ďalej len „rozhodnutie o urovnaní“).

B. Sporné rozhodnutie

17. Dňa 3. decembra 2014 Komisia zaslala spoločnosti Pometon oznámenie o výhradách. Dňa 25. mája 2016 Komisia prijala na základe článkov 7 a 23 nariadenia č. 1/2003 sporné rozhodnutie.

18. Komisia vo svojom rozhodnutí konštatovala, že v období od 3. októbra 2003 do 16. mája 2007 sa spoločnosť Pometon priamo alebo prostredníctvom svojich zástupcov či zástupov dvoch zo svojich dcérskych spoločností – Pometon España SA a Pometon Deutschland GmbH – zúčastňovala na karteli spočívajúcom v dohodách alebo zosúladených postupoch s vyššie uvedenými štyrmi ďalšími podnikmi – konkrétne so spoločnosťami Ervin, Winoa, MTS a Würth –, ktorého hlavným cieľom bola koordinácia cien oceľových brúsiv v celom Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „EHP“).

19. Výrok sporného rozhodnutia znie takto:

„Článok 1

Spoločnosť Pometon SpA porušila článok 101 ods. 1 [ZFEÚ] a článok 53 ods. 1 Dohody o EHP tým, že sa zúčastnila na jedinom a pokračujúcom porušení týkajúcom sa cien v odvetví oceľových brúsiv, pričom uvedené porušenie spočívalo v koordinácii jej správania v oblasti cien a vzťahovalo sa na celý EHP.

Toto porušenie trvalo od 3. októbra 2003 do 16. mája 2007.

Článok 2

Za porušenie uvedené v článku 1 sa spoločnosti Pometon SpA ukladá pokuta vo výške: 6 197 000 eur…“

20. Z napadnutého rozhodnutia ako celku v podstate vyplýva, že spoločnosť Pometon, ako aj ostatní účastníci kartelu na jednej strane zaviedli (prvá časť kartelu) jednotný spôsob výpočtu, ktorý im umožňoval dospieť ku koordinovanému zvýšeniu ceny oceľových brúsiv, založený na indexoch ceny šrotu (ďalej len „jednotná prirážka za šrot“). Na druhej strane sa súbežne dohodli (druhá časť kartelu) na koordinácii svojho správania, pokiaľ ide o predajné ceny oceľových brúsiv uplatňované vo vzťahu k individuálnym klientom, pričom sa najmä zaviazali, že si nebudú navzájom konkurovať cenovými zľavami (odôvodnenia 32, 33, 37 a 57 sporného rozhodnutia).

21. Pokiaľ ide o kvalifikáciu predmetného porušenia, Komisia sa domnievala, že ide o jediné a pokračujúce porušenie článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o EHP. Nielenže sa totiž všetky protisúťažné dohody účastníkov vzťahovali na koordináciu cien a týkali sa tých istých výrobkov, ale uskutočňovali sa aj podľa rovnakých pravidiel a podmienok počas celej doby porušenia od 3. októbra 2003 do 16. mája 2007, keď spoločnosť Pometon predala svoju organizačnú zložku pôsobiacu v odvetví oceľových brúsiv spoločnosti Winoa. Napokon na porušení sa zúčastňovali v podstate tie isté podniky a v ich mene konali v podstate tie isté osoby (odôvodnenia 107 a 166 sporného rozhodnutia).

22. Nakoniec sa Komisia domnieva, že taký kartel mal za cieľ obmedziť hospodársku súťaž so značnými dôsledkami pre obchod s predmetným výrobkom medzi členskými štátmi a štátmi, ktoré sú stranami Dohody o EHP (odôvodnenia 142 a 154 sporného rozhodnutia).

23. Pokiaľ ide o dĺžku trvania účasti spoločnosti Pometon na porušení, Komisia stanovila začiatok tejto účasti na 3. októbra 2003. Na základe toho, že spoločnosť Pometon sa formálne nedištancovala od uvedeného kartelu, Komisia usúdila, že spoločnosť Pometon sa zúčastňovala na karteli až do 16. mája 2007, keď predala svoju organizačnú zložku pôsobiacu v odvetví oceľových brúsiv spoločnosti Winoa (odôvodnenia 160 a 166 sporného rozhodnutia).

24. Na základe usmernení z roku 2006 Komisia stanovila základnú sumu pokuty spoločnosti Pometon na 16 % hodnoty predaja, ktorý uskutočnila na trhoch krajín EHP počas roka 2006, čo bol posledný celý rok, v ktorom sa spoločnosť Pometon podieľala na predmetnom porušení, skôr než predala svoju organizačnú zložku pôsobiacu v odvetví oceľových brúsiv svojej francúzskej konkurentke.

25. Táto percentuálna sadzba zodpovedá základnej sadzbe 15 %, ktorá bola ďalej zvýšená o 1 % s cieľom vziať do úvahy skutočnosť, že porušenie z geografického hľadiska pokrývalo celý EHP. Pohyblivá časť základnej sumy pokuty bola následne zvýšená o pevnú dodatočnú sumu v sadzbe 16 % uplatnenú s cieľom odradiť podniky od uzatvárania dohôd o koordinácii cien v súlade s bodom 25 usmernení z roku 2006 (odôvodnenie 220 sporného rozhodnutia).

26. Napokon podľa bodu 37 usmernení z roku 2006, čo je ustanovenie, ktoré umožňuje Komisii odchýliť sa od metodiky stanovenej v uvedených usmerneniach, ak to môžu odôvodniť „konkrétne okolnosti danej veci“, táto inštitúcia upravila prispôsobenú základnú sumu pokuty (odôvodnenia 228 až 231 sporného rozhodnutia) tak, že ju znížila o 60 %.

27. V konečnom dôsledku, ako vyplýva z článku 2 sporného rozhodnutia, po tomto výpočte výška pokuty uloženej spoločnosti Pometon dosahovala 6 197 000 eur.

IV. Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

28. Návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 3. augusta 2016 podala odvolateľka žalobu, ktorou sa v prvom rade domáhala zrušenia sporného rozhodnutia a subsidiárne zníženia pokuty, ktorá jej bola uložená.

29. Odvolateľka na podporu svojej žaloby uviedla päť žalobných dôvodov.

30. Prvým žalobným dôvodom namietala porušenie zásady nestrannosti konania, zásady prezumpcie neviny, ako aj práva na obhajobu, keďže Komisia odvolateľke pripísala konkrétne konanie už v rozhodnutí o urovnaní, čím podmienila obvinenia, ktoré boli neskôr vo vzťahu k nej uvedené v spornom rozhodnutí.

31. Druhým žalobným dôvodom namietala porušenie článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o EHP, nedostatočnosť a rozpornosť odôvodnenia, ako aj porušenie práva na obhajobu a pravidiel týkajúcich sa dôkazného bremena, keďže Komisia jej bez dôkazov pripísala účasť na karteli, na ktorom sa nikdy nepodieľala.

32. Tretím žalobným dôvodom namietala porušenie článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o EHP, keďže Komisia konštatovala, že kartel predstavuje obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.

33. Štvrtým žalobným dôvodom spoločnosť Pometon spochybňovala dĺžku trvania svojej účasti na karteli.

34. Nakoniec piatym žalobným dôvodom uvedeným na podporu návrhu na zrušenie alebo zmenu výšky pokuty spoločnosť Pometon namietala porušenie povinnosti odôvodnenia, ako aj zásady proporcionality a rovnosti zaobchádzania, pokiaľ ide o výnimočnú úpravu základnej sumy pokuty, ktorú Komisia vykonala podľa bodu 37 usmernení z roku 2006.

35. Všeobecný súd v napadnutom rozsudku zamietol prvé štyri žalobné dôvody, vyhovel však piatemu žalobnému dôvodu. Zrušil preto článok 2 sporného rozhodnutia a znížil pokutu uloženú spoločnosti Pometon z pôvodnej sumy 6 197 000 eur na 3 873 375 eur.

V. Návrhy účastníkov konania a konanie na Súdnom dvore

36. Odvolateľka svojím odvolaním navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok a sporné rozhodnutie,

– subsidiárne zrušil napadnutý rozsudok a znížil pokutu uloženú odvolateľke, v každom prípade aby znížil túto pokutu a

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy tohto konania a konania na Všeobecnom súde.

37. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

– zamietol odvolanie sčasti ako neprípustné a sčasti ako nedôvodné,

– uložil odvolateľke povinnosť nahradiť trovy konania.

VI. Odvolanie

38. Odvolateľka na podporu svojho odvolania uvádza štyri odvolacie dôvody. Prvým odvolacím dôvodom spoločnosť Pometon namieta porušenie zásady nestrannosti konania a zásady prezumpcie neviny. V druhom odvolacom dôvode spoločnosť Pometon tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne uplatnil zásady v oblasti dôkazného bremena a zásadu prezumpcie neviny a navyše uviedol rozporuplné alebo nedostatočné odôvodnenie. Subsidiárne posledné uvedené tvrdenia uvádza aj na podporu tretieho odvolacieho dôvodu, ktorým sa domáha zníženia uloženej pokuty vo vzťahu k dĺžke trvania účasti spoločnosti Pometon na karteli. Nakoniec štvrtým odvolacím dôvodom spoločnosť Pometon namieta porušenie zásady rovnosti pri stanovení pokuty, ako aj rozporuplné alebo nedostatočné odôvodnenie v tomto smere.

39. Právnymi otázkami, ktoré chce Súdny dvor riešiť v týchto návrhoch, sa zaoberám v rámci prvého a štvrtého odvolacieho dôvodu. Zameriam sa preto po prvé na rozsah povinnosti nestrannosti Komisie a po druhé na uplatnenie zásady rovnosti pri výpočte pokuty, ako som však uviedol v úvodnej časti týchto návrhov, v špecifickom kontexte tzv. „hybridného“ konania.

A. Prvý odvolací dôvod, ktorý sa týka zásady nestrannosti konania a zásady prezumpcie neviny

1. Tvrdenia účastníkov konania

40. Prvým odvolacím dôvodom spoločnosť Pometon tvrdí, že v bodoch 63 až 103 napadnutého rozsudku sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď nekonštatoval, že Komisia porušila zásadu nestrannosti konania a prezumpcie neviny. Samotný Všeobecný súd tým porušil zásadu nestrannosti a prezumpcie neviny.

41. Podľa spoločnosti Pometon konanie, v ktorom bolo prijaté sporné rozhodnutie, bolo postihnuté vadou vedúcou k protiprávnosti uvedeného rozhodnutia. Táto vada údajne vyplynula z rozhodnutia o urovnaní, ktoré sa síce týka iných účastníkov údajného kartelu, než je spoločnosť Pometon, v odôvodneniach 26, 28, 29, 31 a 36 až 38 ju však zmieňuje.

42. V rozhodnutí o urovnaní Komisia pripísala spoločnosti Pometon špecifické konanie, ktoré by na rozdiel od záveru Všeobecného súdu v bode 103 napadnutého rozsudku narušilo schopnosť Komisie uskutočniť nestranné posúdenie v konaní, v ktorom bolo vydané sporné rozhodnutie. Všeobecný súd tým porušil príslušnú judikatúru, najmä rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) z 27. februára 2014, Karaman v. Nemecko (EC:ECHR:2014:0227JUD001710310, ďalej len „rozsudok Karaman“), a rozsudok Všeobecného súdu z 10. novembra 2017, Icap a i./Komisia (T-180/15, EU:T:2017:795, ďalej len „rozsudok Všeobecného súdu Icap“).

43. Podľa spoločnosti Pometon Všeobecný súd založil tento záver na formálnom a hmotnoprávnom dôvode.

44. Pokiaľ ide o formu, Všeobecný súd v bode 65 napadnutého rozsudku konštatoval, že porušenie prezumpcie neviny a zásady nestrannosti vyplýva z toho, že Komisia v poznámke pod čiarou 4 rozhodnutia o urovnaní výslovne vylúčila vinu spoločnosti Pometon. Spoločnosť Pometon však tvrdí, že z rozsudku Karaman a rozsudku Všeobecného súdu Icap vyplýva, že postupy obozretnej formulácie, akým je poznámka pod čiarou 4 rozhodnutia o urovnaní, nie sú postačujúce na to, aby sa zabránilo nedorozumeniu, pokiaľ ide o zodpovednosť spoločnosti mimo príslušného rozhodnutia.

45. Všeobecný súd v bode 85 napadnutého rozsudku v podstate odkázal na rozsudok Karaman, podľa ktorého je potrebné určiť, či boli odkazy na konanie spoločnosti Pometon v rozhodnutí o urovnaní nevyhnutné na preukázanie zodpovednosti adresátov tohto rozhodnutia. V bodoch 79, 81 a 83 napadnutého rozsudku Všeobecný súd údajne konštatoval, že Komisia konala v súlade s touto judikatúrou. V týchto bodoch však nezohľadnila kritériá stanovené v bode 64 rozsudku Karaman, podľa ktorého aby boli odkazy zlučiteľné s prezumpciou neviny, musia byť nevyhnutné alebo podstatné na posúdenie viny žalovaných. Všeobecný súd však akceptoval odkazy, ktoré nie sú nevyhnutné, ale „môžu byť objektívne užitočné“, prípadne „sú určené len na preukázanie výlučnej zodpovednosti“ strán, ktoré pristúpili na urovnanie.

46. Odvolateľka v tejto súvislosti tvrdí, že je postačujúce, že v odôvodnení rozhodnutia o urovnaní je uvedené, že podľa názoru Komisie je dotknutý podnik vinný, alebo že odkaz vyvoláva pochybnosti o existencii prípadného predčasného záveru, pokiaľ ide o porušenie článku 6 ods. 2 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDĽP“), ktoré treba preukázať. Spoločnosť Pometon sa okrem toho domnieva, že na rozdiel od toho, čo Všeobecný súd konštatoval v napadnutom rozsudku bez zohľadnenia svojho rozsudku Icap, skutočnosť, že odkazy na spoločnosť Pometon údajne nemajú právnu kvalifikáciu, je nepodstatná. Nakoniec odvolateľka tvrdí, že predčasný záver Komisie vo vzťahu k nej vyplýva zo znenia návrhu na urovnanie, v ktorom je určité konanie pripisované spoločnosti Pometon označované ako „kartel[y]“ alebo „protisúťažné kontakty“.

47. Podľa názoru Komisie je tento odvolací dôvod neprípustný, lebo sa týka posúdenia skutkového stavu Všeobecným súdom (pričom však nenamieta skreslenie skutkových okolností alebo dôkazov) alebo opakuje tvrdenia, ktoré už boli uvedené pred Všeobecným súdom, a tvrdenia týkajúce sa návrhu na urovnanie predstavujú novú výhradu. V každom prípade sa Komisia domnieva, že prvý odvolací dôvod je nedôvodný, lebo Všeobecný súd v prejednávanej veci správne uplatnil judikatúru vyplývajúcu z rozsudku Karaman a z rozsudku Všeobecného súdu Icap.

2. Analýza

a) O prípustnosti prvého odvolacieho dôvodu

48. Komisia tvrdí, že prvý odvolací dôvod je neprípustný predovšetkým preto, že sa týka posúdenia skutkového stavu alebo opakuje tvrdenia, ktoré už boli uvedené pred Všeobecným súdom.

49. V tejto súvislosti treba pripomenúť ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej z článku 256 ZFEÚ a článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že len Všeobecný súd má jednak právomoc zistiť skutkový stav s výnimkou prípadu, keď vecná nesprávnosť jeho zistení vyplýva z dokumentov v spise, ktoré mu boli predložené, a jednak právomoc tento skutkový stav posúdiť. Pokiaľ Všeobecný súd zistil alebo posúdil skutkový stav, Súdny dvor má na základe článku 256 ZFEÚ právomoc preskúmať právnu kvalifikáciu tohto skutkového stavu a právnych následkov, ktoré z neho vyvodil Všeobecný súd. Súdny dvor teda nemá právomoc zisťovať skutkový stav. V zásade nemôže ani skúmať dôkazy, ktoré Všeobecný súd uznal na preukázanie tohto skutkového stavu. Toto posúdenie s výnimkou prípadu skreslenia jasného významu dôkazov teda

nepredstavuje právnu otázku, ktorá by sama osebe podliehala preskúmaniu Súdnym dvorom. [6]

50. Ďalej je na druhej strane pravda, že odvolanie je neprípustné, ak sa obmedzuje na zopakovanie žalobných dôvodov alebo tvrdení uvedených v konaní na Všeobecnom súde vrátane tých, ktoré vychádzajú zo skutkových okolností, ktoré Všeobecný súd výslovne zamietol. Také odvolanie v skutočnosti nie je ničím iným než návrhom na opätovné preskúmanie žaloby podanej na Všeobecný súd, na ktoré Súdny dvor nemá v odvolacom konaní právomoc. Pokiaľ však odvolateľ napáda výklad alebo uplatnenie práva EÚ Všeobecným súdom, možno opätovne v priebehu odvolacieho konania rozobrať právne otázky preskúmavané v prvostupňovom konaní. Ak by totiž odvolateľ nemohol založiť svoje odvolanie na dôvodoch a tvrdeniach už použitých pred Všeobecným súdom, odvolanie by bolo zbavené časti svojho významu. [7]

51. V prejednávanej veci spoločnosť Pometon svojimi tvrdeniami na podporu prvého odvolacieho dôvodu v podstate uvádza, že Všeobecný súd porušil zásadu nestrannosti konania a zásadu prezumpcie neviny, keď nesprávne uplatnil poučenia vyplývajúce z rozsudku Karaman a z rozsudku Všeobecného súdu Icap.

52. Domnievam sa, že Súdny dvor musí na základe týchto tvrdení posúdiť uplatniteľnosť uvedených rozsudkov v rámci hybridného konania a zároveň prípadne aj preskúmať právnu kvalifikáciu skutkových okolností zo strany Všeobecného súdu, ako aj právne závery, ktoré z nich vyvodil vzhľadom na túto judikatúru.

53. Za týchto okolností síce niektoré tvrdenia spoločnosti Pometon spochybňujú určité skutkové zistenia Všeobecného alebo sú podobné tvrdeniam, ktoré už boli uvedené pred Všeobecným súdom, prvý odvolací dôvod však napriek tomu vyvoláva otázky v súvislosti s tým, ako uvedený súd vykladal a uplatnil právne normy, a preto súvisí s právnymi otázkami, ktoré Súdny dvor môže preskúmať v odvolacom konaní. Výhradu Komisie, podľa ktorej je prvý odvolací dôvod neprípustný, je preto možné prijať iba v súvislosti s tvrdením, ktoré sa týka návrhu Komisie na vyrovnanie.

54. Toto tvrdenie totiž spoločnosť Pometon uviedla po prvý raz v odvolacom konaní. V súlade s článkom 127 ods. 1 rokovacieho poriadku, ktorý sa podľa článku 190 ods. 1 tohto poriadku uplatní na odvolacie konanie, teda ide o nový dôvod, ktorý je neprípustný, keďže nie je založený na právnych a skutkových okolnostiach, ktoré vyšli najavo v priebehu konania. [8]

b) O vecnej stránke prvého odvolacieho dôvodu

55. Prvým odvolacím dôvodom spoločnosť Pometon tvrdí, že Všeobecný súd sa v napadnutom rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď nekonštatoval, že Komisia porušila zásadu nestrannosti konania a prezumpcie neviny. Samotný Všeobecný súd tým porušil zásadu nestrannosti a prezumpcie neviny.

56. Je nepochybné, že odvolateľka môže tieto dve zásady uvádzať na podporu svojho odvolania.

6 Pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. decembra 2017, EBMA/Giant (China) (C-61/16 P, EU:C:2017:968, bod 33), a z 13. septembra 2018, ANKO/Komisia (C-173/17 P, neuverejnený, EU:C:2018:718, bod 23).

7 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. januára 2007, PKK a KNK/Rada (C-229/05 P, EU:C:2007:32, bod 32), a zo 16. januára 2019, Komisia/United Parcel Service (C-265/17 P, EU:C:2019:23, body 14 a 15).

8 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2008, Coop de France Bétail et Viande a i./Komisia (C-101/07 P a C-110/07 P, EU:C:2008:741, bod 110), a z 10. apríla 2014, Areva a i./Komisia (C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257, bod 72).

57. Totiž aj keď Komisiu nemožno považovať za „súd“ v zmysle článku 6 EDĽP, aj ona je povinná rešpektovať v správnom konaní základné práva Európskej únie, medzi ktoré patrí aj právo na riadnu správu vecí verejných zakotvené v článku 41 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“). [9] Podľa tohto ustanovenia má každý okrem iného právo na to, aby inštitúcie Európskej únie vybavovali jeho záležitosti nestranne. Táto požiadavka nestrannosti zahŕňa jednak subjektívnu nestrannosť v tom zmysle, že nijaký z členov dotknutej inštitúcie, ktorá rozhoduje o veci, nesmie prejavovať osobnú zaujatosť, a jednak objektívnu nestrannosť v tom zmysle, že dotknutá inštitúcia musí poskytnúť dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek oprávnených pochybností v tomto ohľade. [10]

58. Navyše prezumpcia neviny je všeobecnou zásadou práva Európskej únie, ktorá je momentálne zakotvená v článku 48 ods. 1 Charty. Podľa judikatúry Súdneho dvora sa táto zásada uplatní na konania vo veci porušenia pravidiel hospodárskej súťaže platných pre podniky, ktoré môžu mať za následok uloženie pokút alebo penále. [11]

59. V tejto súvislosti treba ďalej uviesť, že prezumpcia neviny je zakotvená v článku 48 Charty, ktorý zodpovedá článku 6 ods. 2 a 3 EDĽP, ako vyplýva z vysvetliviek k Charte. Z toho podľa článku 52 ods. 3 Charty vyplýva, že na účely výkladu článku 48 Charty treba ako úroveň minimálnej ochrany vziať do úvahy článok 6 ods. 2 a 3 EDĽP. [12]

60. Za týchto okolností je preto v súvislosti s „hybridným konaním“ – t. j. postupom, v rámci ktorého Komisia vedie súbežne konanie o urovnaní a štandardné správne konanie – dôležité pozrieť sa na rozsudok Karaman, v ktorom ide o to, či zásada prezumpcie neviny chránená článkom 6 ods. 2 EDĽP môže byť porušená konštatovaniami uvedenými v rozsudku, ktoré smerujú proti spoločne podozrivým osobám v samostatnom konaní, ktoré nemá právne záväzný účinok v prebiehajúcom alebo budúcom trestnom konaní vedenom proti inej osobe.

61. Je to o to relevantnejšie, že samotný Súdny dvor už zahrnul požiadavky vyplývajúce z tohto rozsudku do svojej judikatúry, ktorá sa týka článku 48 Charty.

62. V rozsudku z 5. septembra 2019, AH a i. (Prezumpcia neviny) (C-377/18, EU:C:2019:670), totiž Súdny dvor uznal, že ESĽP v rozsudku Karaman konštatoval, že zásada prezumpcie neviny je porušená, ak súdne rozhodnutie *alebo oficiálne vyhlásenie* týkajúce sa obvineného pri neexistencii konečného odsúdenia obsahuje jasné vyhlásenie, podľa ktorého sa dotknutá osoba dopustila daného trestného činu. [13]

63. Ako uviedol Súdny dvor, ESĽP ďalej uznal, že v komplexných trestných konaniach, v ktorých je viacero podozrivých, o ktorých nemožno rozhodnúť spoločne, sa môže stať, že vnútroštátny súd nevyhnutne musí pri posudzovaní viny obvinených uviesť účasť tretích osôb, o ktorých sa možno bude ďalej rozhodovať osobitne. Spresnil však, že ak musia byť predložené skutočnosti týkajúce sa účasti tretích osôb, dotknutý súd by mal zabrániť oznamovaniu väčšieho množstva informácií, než je potrebné na analýzu právnej zodpovednosti osôb postavených pred tento súd. [14]

9 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2013, Ziegler/Komisia (C-439/11 P, EU:C:2013:513, bod 154).

10 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2013, Ziegler/Komisia (C-439/11 P, EU:C:2013:513, bod 155).

11 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. novembra 2012, E.ON Energie/Komisia (C-89/11 P, EU:C:2012:738, body 72 a 73), a zo 16. februára 2017, Hansen & Rosenthal a H&R Wax Company Vertrieb/Komisia (C-90/15 P, neuverejnený, EU:C:2017:123, bod 18).

12 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2019, AH a i. (Prezumpcia neviny) (C-377/18, EU:C:2019:670, bod 41).

13 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2019, AH a i. (Prezumpcia neviny) (C-377/18, EU:C:2019:670, bod 43), a rozsudok Karaman, bod 63.

14 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2019, AH a i. (Prezumpcia neviny) (C-377/18, EU:C:2019:670, bod 44), a rozsudok Karaman, bod 64.

64. Súdny dvor v tejto súvislosti poukázal na to, že ESĽP zdôraznil význam výrazov použitých súdnymi orgánmi, ako aj osobitných okolností, za ktorých boli formulované, a povahy a kontextu predmetného konania.[15] Práve preto je podľa ESĽP odôvodnenie súdnych rozhodnutí v týchto veciach zvlášť dôležité: musí byť formulované tak, aby sa vylúčilo prípadné predčasné rozhodnutie týkajúce sa viny dotknutých tretích osôb, ktoré by mohlo ohroziť spravodlivé preskúmanie skutočností, ktoré sú im kladené za vinu, v rámci samostatného konania.[16]

65. Vzhľadom na túto judikatúru Súdny dvor dospel k záveru, že článok 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní[17] sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa v dohode, ktorú musí vnútroštátny súd schváliť, uvádzala účasť iných obvinených osôb, ako je osoba, ktorá túto dohodu uzavrela, a takto uznala svoju vinu. Je to možné v prípade, že o týchto iných osobách sa neskôr rozhodne osobitne a označia sa pri splnení dvoch podmienok. Po prvé toto uvedenie musí byť nevyhnutné na kvalifikáciu právnej zodpovednosti osoby, ktorá uvedenú dohodu uzavrela, a po druhé v tej istej dohode musí byť jasne uvedené, že tieto ostatné osoby sú stíhané v rámci samostatného trestného konania a že ich vina nebola zákonným spôsobom preukázaná.[18]

66. Súdny dvor ďalej uviedol, že v tejto súvislosti je na účely preskúmania dodržania prezumpcie neviny potrebné vždy analyzovať súdne rozhodnutie a jeho odôvodnenie *ako celok* a s prihliadnutím na osobitné okolnosti, za ktorých bolo prijaté. Ako totiž objasnil Súdny dvor, akýkoľvek výslovný odkaz v určitých častiach súdneho rozhodnutia na neexistenciu viny spoluobvinených by bol zbavený svojho zmyslu, ak by sa ostatné časti tohto rozhodnutia mohli chápať ako predčasné potvrdenie ich viny.[19]

67. Tento rámec treba zjavne preniesť do kontextu „hybridného konania“. Je totiž založený na výklade článku 6 ods. 2 EDĽP zo strany ESĽP a už je uplatnený v ustanovení, ktorým boli do právneho poriadku Európskej únie prenesené záruky upravené v článku 48 Charty v podobnom kontexte dvoch konaní, ktoré sa týkajú rovnakých skutkových okolností, ale sú oddelené v čase. Keďže je jasne preukázané, že prezumpcia neviny je všeobecnou zásadou práva Európskej únie, ktorá je momentálne zakotvená v článku 48 ods. 1 Charty, ktorý sa uplatní na konania vo veci porušenia pravidiel hospodárskej súťaže,[20] bolo by nekonzistentné uplatniť iné požiadavky na hybridné konanie.

68. Za týchto okolností je nesporné, že Všeobecný súd v napadnutom rozsudku venoval osobitnú pozornosť voľbe výrazov, ktoré Komisia použila v rozhodnutí o urovnaní. Starostlivo posúdil obe vyššie uvedené podmienky, konkrétne to, či bola zmienka o spoločnosti Pometon nevyhnutná na kvalifikáciu právnej zodpovednosti iných podnikov, ktoré uzatvorili dohodu, a či bolo jasne uvedené, že spoločnosť Pometon je stíhaná v samostatnom konaní a že jej vina ešte nebola zákonným spôsobom preukázaná (pozri body 72, 74, 77, 81, 85 napadnutého rozsudku).

15 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2019, AH a i. (Prezumpcia neviny) (C-377/18, EU:C:2019:670, bod 43), a rozsudok Karaman, bod 63.

16 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2019, AH a i. (Prezumpcia neviny) (C-377/18, EU:C:2019:670, bod 44), a rozsudok Karaman, bod 65.

17 Ú. v. EÚ L 65, 2016, s. 1. Toto ustanovenie stanovuje: „Členské štáty prijmú potrebné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že pokiaľ sa zákonným spôsobom nepreukáže vina podozrivej alebo obvinenej osoby, táto osoba sa vo verejných vyhláseniach orgánov verejnej moci ani v súdnych rozhodnutiach, okrem rozhodnutí o vine, nebude označovať za vinnú. Nie sú tým dotknuté úkony prokuratúry, ktoré majú za cieľ dokázať vinu podozrivej alebo obvinenej osoby, ani predbežné rozhodnutia procesnej povahy, ktoré prijmú justičné alebo iné príslušné orgány a ktoré sú založené na podozrení alebo usvedčujúcich dôkazoch.“

18 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2019, AH a i. (Prezumpcia neviny) (C-377/18, EU:C:2019:670, bod 45).

19 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2019, AH a i. (Prezumpcia neviny) (C-377/18, EU:C:2019:670, bod 46).

20 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. novembra 2012, E.ON Energie/Komisia (C-89/11 P, EU:C:2012:738, body 72 a 73), a zo 16. februára 2017, Hansen & Rosenthal a H&R Wax Company Vertrieb/Komisia (C-90/15 P, neuverejnený, EU:C:2017:123, bod 18).

69. Čo sa týka druhej podmienky, Všeobecný súd sa nedopustil pochybenia, keď v bodoch 65, 82 a 83 napadnutého rozsudku konštatoval, že Komisia v rozhodnutí o urovnaní jasne uviedla, že na spoločnosť Pometon sa vzťahuje riadne konanie, nie však konanie o urovnaní (pozri bod 2.2.5. rozhodnutia o urovnaní), a že Komisia výslovne vylúčila zodpovednosť spoločnosti Pometon v rámci konania o urovnaní (pozri poznámku pod čiarou 4 rozhodnutia o urovnaní).

70. Napriek tomu sa domnievam, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri charakterizácii faktorov, ktoré by odôvodnili nevyhnutnosť odkazov na spoločnosť Pometon v rozhodnutí o urovnaní, a pri právnych záveroch, ktoré z nich vyvodil v bodoch 84, 90 a 103 napadnutého rozsudku. K tomuto záveru som dospel z nasledujúcich dôvodov.

71. Po prvé Všeobecný súd tým, že trval na formálnych úvahách, podľa ktorých body rozhodnutia o urovnaní, ktoré odkazujú na spoločnosť Pometon, nemajú nijakú právnu kvalifikáciu, uskutočnil formálny a obmedzený výklad rozhodnutia, hoci ako som už zdôraznil, takéto rozhodnutie a jeho odôvodnenie je potrebné analyzovať ako celok a s prihliadnutím na osobitné okolnosti, za ktorých bolo prijaté.

72. Ako uznal samotný Všeobecný súd, z určitých pasáží tej časti rozhodnutia, ktorá je venovaná opisu skutkového stavu, môže napriek tomu veľmi jasne vyplývať stanovisko Komisie, pokiaľ ide o účasť podniku na dotknutom protiprávnom konaní.[21] Netreba zachádzať až tak ďaleko, ale zásada prezumpcie neviny môže byť porušená už tým, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia alebo v tomto prípade rozhodnutia Komisie nie je formulované tak, aby sa vylúčilo prípadné predčasné rozhodnutie týkajúce sa viny dotknutých tretích osôb.[22] Podľa judikatúry ESĽP je totiž zásada prezumpcie neviny porušená aj vtedy, keď súdne rozhodnutie alebo oficiálne vyhlásenie týkajúce sa obvineného *odráža pocit* – „le sentiment“ vo francúzskom znení rozsudku Karaman –, že osoba je vinná.[23]

73. Samozrejme, rozhodnutie o urovnaní je potrebné chápať ako celok. Napríklad preto, že príležitostné nevhodne zvolené slovo alebo veta v dokumente neznamená, že toto slovo alebo vetu je možné chápať ako sugestívny predčasný úsudok autora rozhodnutia, rozhodnutie o urovnaní ako celok pri primeranom chápaní nevedie k takémuto výkladu.

74. Po uplatnení tejto zásady na prejednávanú vec a po analyzovaní rozhodnutia o urovnaní ako celku však napriek tomu vzniká dojem, že odôvodnenie Komisie je formulované tak, aby vyvolalo pochybnosti o možnom predčasnom rozhodnutí o vine spoločnosti Pometon, a tým narušilo spravodlivé preskúmanie obvinení, ktoré voči nej boli vznesené, v riadnom konaní.

75. Na rozdiel od toho, čo Všeobecný súd rozhodol v bode 87 napadnutého rozsudku, totiž nemožno vylúčiť, že formulácia odôvodnenia 38 rozhodnutia o urovnaní vyvolávala pochybnosti o možnom predčasnom rozhodnutí o vine spoločnosti Pometon, zatiaľ čo Komisia na jednej strane v odôvodnení 49 rozhodnutia o urovnaní uvádza, že podľa jej názoru „sa spoločnosti Ervin, Winoa a Würth účasťou na konaní opísanom v časti 4 podieľali na jedinom a pokračujúcom porušení článku 101 Zmluvy a článku 53 Dohody o EHP“, a na druhej strane že dohoda o hlavnom prvku tohto porušenia – jednotnej prirážke za šrot – je presne opísaná v odôvodnení 38 časti 4 rozhodnutia o urovnaní formuláciou, ktorá zahŕňa spoločnosť Pometon. Dojem, že spoločnosť sa podieľala na tomto porušení, je ďalej posilnený odôvodnením 39 tohto rozhodnutia, v ktorom Komisia uvádza, že „účastníci stretnutia z 3. októbra [– výslovne uvedení v odôvodnení 38 ako spoločnosti Winoa, Ervin

21 Pozri v tomto zmysle rozsudok Všeobecného súdu Icap, bod 259.

22 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2019, AH a i. (Prezumpcia neviny) (C-377/18, EU:C:2019:670, bod 44), a rozsudok Karaman, bod 65.

23 Rozsudok Karaman, bod 63.

a Pometon –] boli následne v kontakte s dvoma nemeckými výrobcami oceľových brúsiv, spoločnosťami MTS a Würth, s cieľom *zahrnúť ich* do nového systému výpočtu prirážky za šrot“.[24] Použitie slova „zahrnúť“ naznačuje, že ďalšie tri spoločnosti – bez výnimky – sa už na systéme zúčastňovali.

76. Pochybnosti o vine spoločnosti Pometon vyplývajú aj z odôvodnenia 59 rozhodnutia o urovnaní, v ktorom je uvedené: „Zo skutkových okolností opísaných v časti 4 vyplýva, že spoločnosti Ervin, Winoa, MTS a Würth sa zúčastňovali na horizontálnych protisúťažných dohodách, ktoré boli súčasťou celkového systému sledujúceho jediný protisúťažný cieľ, ktorým bolo obmedzenie hospodárskej súťaže v oblasti cien oceľových brúsiv. V rámci celkového systému opísaného v odôvodneniach 26 – 36 spoločnosti Ervin, Winoa, MTS a Würth koordinovali svoje správanie s cieľom odstrániť vzájomnú neistotu, pokiaľ ide o ceny na trhu s oceľovými brúsivami.“

77. V týchto odôvodneniach 26 až 36 rozhodnutia o urovnaní je však najmä uvedené: „Spoločnosti Winoa, Ervin a Pometon sa stretli pri Gardskom jazere (Taliansko), aby sa dohodli na jednotnom modeli výpočtu jednotnej prirážky za šrot, ktorý budú všetky uplatňovať. *Dohodli sa, že budú používať jednotný vzorec*… Po tomto stretnutí si účastníci vymenili niekoľko e-mailov, v ktorých podrobne koordinovali zavedenie nového systému prirážky za šrot a *spoločný dátum začiatku jej uplatňovania*.“[25] Ďalej Komisia konštatuje, že spoločnosti MTS a Würth „sa nezúčastnili na počiatočných fázach procesu, *keď bola uzatvorená dohoda medzi spoločnosťami Winoa, Ervin a Pometon*“,[26] a že „počas celého trvania kontaktov *účastníci* [– bez uvedenia výnimky vo vzťahu k spoločnosti Pometon –] koordinovali aj svoju činnosť vo vzťahu k jednotlivým zákazníkom“.[27]

78. Hoci ide o skutkové zistenia, tieto konštatovania – ktoré výslovne odkazujú na spoločnosť Pometon – sú napriek tomu základom pre právnu kvalifikáciu v odôvodnení 59 rozhodnutia o urovnaní, pokiaľ ide o existenciu horizontálnych protisúťažných dohôd.

79. Okrem toho z odôvodnenia rozhodnutia o urovnaní nie je jasné, akým spôsobom boli vlastne odkazy na spoločnosť Pometon *nevyhnutné* na kvalifikáciu právnej zodpovednosti štyroch podnikov, ktoré uzatvorili dohodu. Naopak, účasť týchto štyroch podnikov na systéme, ktorý Komisia opísala, bola postačujúca na to, aby išlo o dotknutý kartel. Na rozdiel od toho, čo je uvedené v spornom rozhodnutí,[28] z rozhodnutia o urovnaní nevyplýva, že spoločnosť Pometon zohrala nevyhnutnú úlohu alebo aspoň osobitnú úlohu pri zavedení tohto systému (napríklad na rozdiel od spoločnosti Winoa, ktorá bola zodpovedná za každomesačné oznamovanie novej prirážky účastníkom a od mája 2004 zverejňovala prirážku aj na svojej internetovej stránke, ako je vysvetlené v odôvodnení 30 rozhodnutia o urovnaní).

80. Podobne pokiaľ ide o odôvodnenie 37 rozhodnutia o urovnaní, pri všetkej úcte nepovažujem vysvetlenie, ktoré Všeobecný súd uviedol v bode 88 napadnutého rozsudku, za presvedčivé. V tejto súvislosti Všeobecný súd uviedol len to, že vzhľadom na to, že Komisia konštatovala, že išlo o jediné a pokračujúce porušenie, bolo potrebné spresniť územný rozsah kartelu ako celku. Z rozhodnutia o urovnaní však nie je jasné, do akej miery účasť spoločnosti Pometon zohrala rozhodujúcu – a teda „nevyhnutnú“ v zmysle rozsudku Karaman – úlohu pri územnom rozsahu porušenia, hoci tento podnik je jasne uvedený v odôvodnení 37 rozhodnutia o urovnaní, ktoré sa týka zemepisného rozsahu dohody.

24 Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

25 Rozhodnutie o urovnaní, odôvodnenie 28 (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

26 Rozhodnutie o urovnaní, odôvodnenie 29 (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

27 Rozhodnutie o urovnaní, odôvodnenie 36 (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

28 Pozri napríklad odôvodnenia 35 a 36 sporného rozhodnutia vo vzťahu k špecifickej úlohe spoločnosti Pometon pri vzniku kartelu.

81. Za týchto okolností sa po preskúmaní rozhodnutia o urovnaní ako celku domnievam, že Všeobecný súd nemohol v bode 84 napadnutého rozsudku riadne konštatovať, že odkazy na spoločnosť Pometon neumožňujú objektívne dospieť k podozreniu, že Komisia úmyselne vopred rozhodla o vine a zodpovednosti tohto podniku v rámci predmetného kartelu už vo fáze rozhodnutia o urovnaní určeného štyrom ďalším podnikom, ktoré sa zúčastnili na predmetnom karteli. Všeobecný súd sa teda dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 90 a 103 napadnutého rozsudku konštatoval, že Komisii nemožno vytýkať porušenie povinnosti nestrannosti voči spoločnosti Pometon a porušenie zásady prezumpcie neviny v spornom rozhodnutí.

82. Odvolací dôvod týkajúci sa tohto nesprávneho právneho posúdenia však nie je nevyhnutne účinný. Treba totiž pamätať na to, že sporné rozhodnutie nie je rozhodnutie o urovnaní, ale skôr rozhodnutie prijaté na konci riadneho správneho konania podľa článku 7 nariadenia č. 1/2003. Rozhodnutie o urovnaní nepredstavuje právny základ sporného rozhodnutia a obe rozhodnutia boli prijaté v rámci dvoch samostatných a nezávislých konaní. Porušenie prezumpcie neviny spoločnosti Pometon v čase prijatia rozhodnutia o urovnaní preto nevyhnutne nemá priamy vplyv na zákonnosť sporného rozhodnutia.

83. Ako Všeobecný súd vysvetlil v rozsudku Icap, otázka, či prípadný nedostatok objektívnej nestrannosti Komisie mohol mať vplyv na zákonnosť sporného rozhodnutia, je neoddeliteľná od otázky, či sú konštatovania uvedené v uvedenom rozhodnutí riadne podložené dôkazmi, ktoré Komisia predložila.[29] Inými slovami, ako jasne vyplýva z ustálenej judikatúry, vada spočívajúca v prípadnom nedostatku objektívnej nestrannosti Komisie by mohla mať za následok zrušenie sporného rozhodnutia len vtedy, keby sa preukázalo, že ak by táto vada neexistovala, rozhodnutie by mohlo mať iný obsah.[30]

84. Toto zistenie preto závisí od posúdenia ďalších odvolacích dôvodov, ktoré odvolateľka uvádza a ktoré súvisia s dostatočným právnym preukázaním jej účasti na predmetnom porušení, konkrétne druhého a tretieho odvolacieho dôvodu. Týmito otázkami sa teraz budem zaoberať.

1) Druhý odvolací dôvod, ktorým odvolateľka namieta nesprávne uplatnenie zásad v oblasti dôkazného bremena a prezumpcie neviny zo strany Všeobecného súdu, ako aj existenciu rozporuplného alebo nedostatočného odôvodnenia v napadnutom rozsudku, pokiaľ ide o účasť spoločnosti Pometon na prvej časti kartelu

85. Druhým odvolacím dôvodom spoločnosť Pometon v podstate tvrdí, že na rozdiel od konštatovania uvedeného v bode 129 napadnutého rozsudku v žalobe spochybnila svoju zodpovednosť za prvú časť kartelu, najmä v jej poznámke pod čiarou 23. Po druhé spoločnosť Pometon spochybňuje konštatovanie Všeobecného súdu, podľa ktorého Komisia z právneho hľadiska dostatočne preukázala, že jednotná prirážka za šrot sa uplatňovala automaticky, takže spoločnosť Pometon ju mohla uplatňovať bez pravidelných informácií od niektorého z konkurentov. Podľa názoru spoločnosti Pometon je tento záver založený len na pravdepodobnosti alebo domnienke určitých udalostí, ako vyplýva z bodov 142, 144 a 145 napadnutého rozsudku.

86. Je síce pravda, že spoločnosť Pometon v dotknutej poznámke pod čiarou poprela účasť na karteli, nemožno však prehliadať skutočnosť, že napriek tomu vo svojej odpovedi pred Súdnym dvorom výslovne pripustila svoju účasť na stretnutí z 3. októbra 2003. Práve na tomto stretnutí bola dosiahnutá dohoda o systéme jednotnej prirážky za šrot.

29 Pozri v tomto zmysle rozsudok Všeobecného súdu Icap, bod 276.

30 Pozri v tomto zmysle rozsudok Všeobecného súdu Icap, bod 278.

87. Práve na základe tohto nesporného východiska a na základe viacerých skutočností v spise uvedených v bodoch 143 až 145 napadnutého rozsudku Všeobecný súd v bode 160 tohto rozsudku dospel k záveru, že účasť odvolateľky na prvej časti kartelu je preukázaná. Na rozdiel od tvrdení odvolateľky Všeobecný súd na tento účel nevychádzal z pravdepodobnosti alebo domnienky určitých udalostí. Naopak, v príkladoch uvedených spoločnosťou Pometon Všeobecný súd konštatoval určité skutočnosti na základe jasne uvedených dôkazov. Až po druhý raz Všeobecný súd s cieľom zamietnuť tvrdenie uvedené proti prvému konštatovaniu použil v zápornej forme prídavné meno „pravdepodobné“ („nie je pravdepodobné, že“, bod 142 napadnutého rozsudku) alebo výraz „nič neumožňuje predpokladať“ (bod 144).

88. Za týchto okolností aj bez ohľadu na to, že spoločnosť Pometon podľa všetkého svojím druhým odvolacím dôvodom žiada od Súdneho dvora nové posúdenie skutkového stavu – na ktoré Súdny dvor nemá v odvolacom konaní právomoc s výnimkou prípadu skreslenia jasného významu dôkazov, [31] čo spoločnosť Pometon nenamieta –, sa domnievam, že z výkladu bodov 129 až 160 napadnutého rozsudku ako celku vyplýva, že zodpovednosť spoločnosti Pometon a jej účasť na prvej časti kartelu bola skutočne vyvodená z určitého množstva zhôd okolností a nepriamych dôkazov, ktoré posudzované ako celok môžu predstavovať dôkaz porušenia pravidiel hospodárskej súťaže. [32]

89. V dôsledku toho sa vzhľadom na predchádzajúce úvahy domnievam, že Komisia z právneho hľadiska dostatočne preukázala účasť spoločnosti Pometon na prvej časti kartelu a že Všeobecný súd neporušil zásady uvedené na podporu druhého odvolacieho dôvodu.

2) Tretí odvolací dôvod, ktorým odvolateľka namieta nesprávne uplatnenie zásad v oblasti dôkazného bremena a prezumpcie neviny zo strany Všeobecného súdu, pokiaľ ide o dĺžku trvania účasti spoločnosti Pometon na karteli

90. Tretím odvolacím dôvodom uvedeným subsidiárne s cieľom dosiahnuť zníženie uloženej pokuty spoločnosť Pometon tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne uplatnil zásady v oblasti dôkazného bremena a prezumpcie neviny vo vzťahu k trvaniu účasti spoločnosti Pometon na karteli. Odvolateľka v podstate tvrdí, že Všeobecný súd obrátil dôkazné bremeno konštatovaním, že spoločnosť Pometon nepredložila dostatočné dôkazy na preukázanie prerušenia kartelu, a to napriek neexistencii tajných kontaktov medzi spoločnosťou Pometon a ďalšími účastníkmi kartelu od 18. novembra 2005 do 20. marca 2007.

91. Nemyslím si, že Všeobecný súd sa v napadnutom rozsudku v tomto smere dopustil nesprávneho právneho posúdenia. Naopak, súhlasím s jeho judikatúrou, podľa ktorej otázku, či je určité obdobie dostatočne dlhé na to, aby predstavovalo prerušenie porušenia, nie je možné posudzovať teoreticky, ale treba ju, naopak, posudzovať v kontexte fungovania predmetného kartelu. [33]

92. V prejednávanej veci však Všeobecný súd v bode 308 napadnutého rozsudku konštatoval – pričom ani jeden z účastníkov to dôvodne nespochybňuje –, že dotknutý kartel sa vyznačoval jednak automatickým uplatňovaním jednotnej prirážky za šrot a jednak úzkymi väzbami medzi oboma časťami kartelu, ako aj tým, že okrem nemeckého trhu neexistovala štruktúrovaná organizácia kontaktov medzi účastníkmi na účely uskutočnenia koordinácie týkajúcej sa jednotlivých klientov, keďže občasné kontakty sa uskutočňovali len v prípade nezhody.

31 Pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. decembra 2017, EBMA/Giant (China) (C-61/16 P, EU:C:2017:968, bod 33), a z 13. septembra 2018, ANKO/Komisia (C-173/17 P, neuverejnený, EU:C:2018:718, bod 23).

32 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. januára 2017, Komisia/Keramag Keramische Werke a i. (C-613/13 P, EU:C:2017:49, bod 51).

33 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. mája 2010, IMI a i./Komisia (T-18/05, EU:T:2010:202, bod 89), citovaný v bode 305 napadnutého rozsudku.

93. Na druhej strane z ustálenej judikatúry vyplýva, že tiché schválenie protiprávnej iniciatívy bez verejného dištancovania sa od jej obsahu alebo jej oznámenia správnym orgánom účinne podporí pokračovanie v porušení a zabráni v jeho objavení. Táto spoluúčasť je pasívnou formou účasti na porušení a môže spôsobiť zodpovednosť podniku v rámci jedinej dohody. Navyše okolnosť, že podnik neprebral výsledky stretnutia s protisúťažným predmetom, ho nemôže zbaviť zodpovednosti za účasť na karteli, pokiaľ sa verejne nedištancoval od dohody dosiahnutej na stretnutí.[34] V tejto súvislosti na to, aby sa preukázalo, či sa podnik naozaj dištancoval, je práve pochopenie zámeru dotknutého podniku zo strany ostatných účastníkov kartelu rozhodujúce na posúdenie toho, či sa uvedený podnik chcel od protiprávnej dohody dištancovať.[35]

94. V prejednávanej veci preto Všeobecný súd v bode 306 napadnutého rozsudku správne konštatoval, že ide o to, či bolo obdobie neexistencie kontaktov medzi spoločnosťou Pometon a ďalšími účastníkmi dostatočne dlhé na to, aby umožnilo ostatným účastníkom kartelu pochopiť zámer spoločnosti Pometon prerušiť svoju účasť na karteli.

95. V tomto kontexte treba uviesť, že pojem „verejné dištancovanie sa“ odráža skutkovú okolnosť, ktorej existenciu konštatuje Všeobecný súd v závislosti od jednotlivých prípadov, pričom zohľadňuje určitý počet zhôd a indícií, ktoré sú mu predložené, a následne vykoná celkové posúdenie všetkých relevantných dôkazov a indícií. Pokiaľ totiž boli tieto dôkazy riadne získané a boli dodržané všeobecné právne zásady a procesné pravidlá uplatňujúce sa v oblasti dôkazného bremena a vykonávania dôkazných prostriedkov, prislúcha samotnému Všeobecnému súdu posúdiť hodnotu, ktorú treba priznať predloženým dôkazom. Ako som už uviedol, toto posúdenie s výnimkou prípadu skreslenia jasného významu dôkazov teda nepredstavuje právnu otázku, ktorá podlieha preskúmaniu Súdnym dvorom.[36]

96. V prejednávanej veci treba poukázať na to, že Všeobecný súd v bode 309 napadnutého rozsudku v prvom rade konštatoval, že odvolateľka neuviedla nijakú skutočnosť, ktorá by umožnila predpokladať, že tajné kontakty boli nevyhnutné na pokračovanie jej účasti na karteli bez prerušenia počas obdobia od 9. júna 2005 do marca 2007. Ďalej v bode 310 napadnutého rozsudku Všeobecný súd vyvodil zo skutočnosti, že spoločnosť Pometon stála pri zrode systému jednotnej prirážky za šrot a aktívne prispela k jeho uskutočňovaniu, záver, že ostatní účastníci nemohli považovať neúčasť odvolateľky na niektorých stretnutiach alebo na iných tajných kontaktoch počas uvedeného obdobia za dištancovanie sa od kartelu. Nakoniec v bode 311 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol, že okolnosť, že spoločnosť Pometon zohrávala aktívnu úlohu pri príprave stretnutia v Miláne (Taliansko) 16. mája 2007 a vopred neoznámila ďalším účastníkom kartelu, že predala svoju organizačnú zložku pôsobiacu v odvetví oceľových brúsiv, svedčí o kontinuite protiprávneho správania spoločností Pometon.

97. Na základe posúdenia skutkových okolností a dôkazov preto Všeobecný súd v bode 313 napadnutého rozsudku konštatoval, že neexistuje náznak, že by sa spoločnosť Pometon dištancovala od kartelu, a že Komisia z právneho hľadiska dostatočne preukázala, že spoločnosť Pometon neprerušila svoju účasť na predmetnom jedinom a pokračujúcom porušení.

34 Pozri v tomto zmysle rozsudky zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, body 84 a 85), z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, body 143 a 144), a z 26. januára 2017, Duravit a i./Komisia (C-609/13 P, EU:C:2017:46, bod 136).

35 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. januára 2016, Toshiba Corporation/Komisia (C-373/14 P, EU:C:2016:26, bod 62).

36 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. januára 2016, Toshiba Corporation/Komisia (C-373/14 P, EU:C:2016:26, bod 63).

98. Vzhľadom na tieto úvahy sa domnievam, že tretím odvolacím dôvodom sa spoločnosť Pometon prinajmenšom čiastočne pokúša navrhnúť, aby Súdny dvor nahradil posúdenie dôkazov, ktoré Všeobecný súd uskutočnil v napadnutom rozsudku, vlastným posúdením dôkazov. V tomto smere treba poukázať na to, že z preskúmania dotknutých písomností nevyplýva nijaké jasné skreslenie. Keďže som ani nezistil nijaké nesprávne právne posúdenie Všeobecného súdu, pokiaľ ide o trvanie účasti spoločnosti Pometon na predmetnom porušení, domnievam sa, že tretí odvolací dôvod treba zamietnuť sčasti pre nedôvodnosť a sčasti pre neprípustnosť.

c) Záver k prvému odvolaciemu dôvodu

99. Vzhľadom na rozhodnutie o urovnaní ako celok som dospel k záveru, že Všeobecný súd nemohol v bode 84 napadnutého rozsudku konštatovať, že odkazy na spoločnosť Pometon neumožňujú objektívne dospieť k podozreniu, že Komisia úmyselne vopred rozhodla o vine a zodpovednosti tohto podniku v rámci predmetného kartelu už vo fáze rozhodnutia o urovnaní určeného štyrom ďalším zúčastneným podnikom.

100. V dôsledku toho sa domnievam, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 90 a 103 napadnutého rozsudku uviedol, že Komisii nemožno vytýkať porušenie povinnosti nestrannosti voči spoločnosti Pometon a porušenie zásady prezumpcie neviny v spornom rozhodnutí.

101. Napriek tomu sa domnievam, že prvý odvolací dôvod je neúčinný. Nedostatok objektívnej nestrannosti Komisie vo fáze rozhodnutia o urovnaní totiž nemal vplyv na zákonnosť sporného rozhodnutia, lebo samotné konštatovania uvedené v tomto rozhodnutí sú riadne podporené dôkazmi, ktoré predložila Komisia.

102. Na záver sa preto domnievam, že prvý odvolací dôvod, ako aj druhý a tretí odvolací dôvod je potrebné zamietnuť.

B. Štvrtý odvolací dôvod, ktorý sa týka porušenia zásady rovnosti pri určovaní pokuty a v tejto súvislosti rozporuplného alebo nedostatočného odôvodnenia

1. Tvrdenia účastníkov konania

103. Štvrtým odvolacím dôvodom spoločnosť Pometon tvrdí, že Všeobecný súd v bodoch 365 až 396 napadnutého rozsudku spôsobom určenia pokuty porušil zásadu rovnosti a/alebo svoju povinnosť odôvodnenia. Všeobecný súd tak údajne uplatnil na pokutu zníženie, ktoré nie je v súlade so sadzbami zníženia priznanými účastníkom, ktorí súhlasili s urovnaním.

104. Všeobecný súd síce zrušil pokutu stanovenú Komisiou pre nedostatok odôvodnenia a nanovo vypočítal výšku pokuty uloženej spoločnosti Pometon na základe bodu 37 usmernení z roku 2006, odvolateľka však tvrdí, že uplatnená nová sadzba zníženia – 75 % namiesto 60 % – stále nie je v súlade so sadzbami zníženia priznanými ďalším účastníkom dotknutého kartelu. [37]

37 V rozhodnutí o urovnaní Komisia priznala zníženie 67 % spoločnosti Würth, 75 % spoločnostiam Winoa a Ervin a 90 % spoločnosti MTS.

105. Odvolávajúc sa na posúdenie Všeobecného súdu, podľa ktorého individuálna zodpovednosť spoločnosti Pometon, vplyv jej protiprávneho konania na hospodársku súťaž v oblasti cien a jej veľkosť boli menej významné ako v prípade spoločnosti Winoa, odvolateľka tvrdí, že porušenie, ktoré jej možno pripísať, je omnoho menej závažné ako v prípade spoločnosti Winoa. Za týchto okolností sa spoločnosť Pometon domnieva, že Všeobecný súd porušil zásadu rovnosti tým, že s rozdielnymi situáciami zaobchádzal rovnako. Naopak, mal na ňu uplatniť sadzbu zníženia medzi sadzbou, ktorú Komisia priznala spoločnosti Winoa, t. j. 75 %, a sadzbou priznanou spoločnosti MTS, t. j. 90 %.

106. Podľa názoru Komisie je tento odvolací dôvod neprípustný, lebo odvolateľka sa ním domáha toho, aby Súdny dvor preskúmal podstatu pokuty uloženej Všeobecným súdom, čo nie je v jeho právomoci. Komisia sa domnieva, že Súdny dvor nemôže v rámci spravodlivého zaobchádzania nahradiť vlastným posúdením posúdenie uvedené v rozsudku Všeobecného súdu rozhodujúceho v rámci výkonu svojej neobmedzenej súdnej právomoci o výške pokút uložených podnikom za porušenie práva EÚ.

107. V každom prípade Komisia považuje štvrtý odvolací dôvod za nedôvodný, lebo Všeobecný súd správne vykonal svoju neobmedzenú súdnu právomoc a dodržal zásadu rovnosti tým, že zohľadnil všetky skutkové okolnosti. Okrem toho Všeobecný súd tým, že podrobne vysvetlil použitú metodiku a faktory, ktoré vzal do úvahy vo svojom rozhodnutí o určení sumy pokuty, dostatočne odôvodnil rozhodnutie prijaté v rámci výkonu svojej neobmedzenej súdnej právomoci.

2. Analýza

a) O prípustnosti štvrtého odvolacieho dôvodu

108. Podľa názoru Komisie je štvrtý odvolací dôvod neprípustný, lebo odvolateľka navrhuje, aby Súdny dvor preskúmal podstatu pokuty uloženej Všeobecným súdom.

109. Je pravda, že Súdny dvor v prípade, že v rámci konania o odvolaní rozhoduje o právnych otázkach, nemôže z dôvodu spravodlivého zaobchádzania nahradiť svojím posúdením posúdenie Všeobecného súdu rozhodujúceho v rámci výkonu svojej neobmedzenej súdnej právomoci o výške pokút uložených podnikom za porušenie práva EÚ.[38] Konštatovať, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia z dôvodu neprimeranej výšky pokuty, je teda potrebné len v prípade, že by Súdny dvor dospel k záveru, že výška sankcie je nielen neprimeraná, ale aj prehnaná, ba dokonca disproporčná.[39]

110. Štvrtým odvolacím dôvodom však odvolateľka subsidiárne navrhuje, aby Súdny dvor použil vlastnú neobmedzenú súdnu právomoc na zníženie stanovenej sumy pokuty, t. j. len v dôsledku porušenia zásady rovnosti zo strany Všeobecného súdu.

111. V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že výkon neobmedzenej súdnej právomoci vo vzťahu k určovaniu pokút nemôže vyústiť do diskriminácie medzi podnikmi, ktoré sa zúčastnili na dohode v rozpore s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ.[40] Údajné porušenie zásady rovnosti zo strany Všeobecného súdu je preto právnou otázkou, ktorú Súdny dvor môže skúmať v rámci odvolania.

38 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. novembra 2012, E.ON Energie/Komisia (C-89/11 P, EU:C:2012:738, bod 125).

39 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. novembra 2012, E.ON Energie/Komisia (C-89/11 P, EU:C:2012:738, bod 126), a z 26. januára 2017, Zucchetti Rubinetteria/Komisia (C-618/13 P, EU:C:2017:48, bod 43).

40 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. apríla 2014, Komisia/Siemens Österreich a i. a Siemens Transmission & Distribution a i./Komisia (C-231/11 P až C-233/11 P, EU:C:2014:256, bod 105), z 12. novembra 2014, Guardian Industries a Guardian Europe/Komisia (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 75), a z 18. decembra 2014, Komisia/Parker Hannifin Manufacturing a Parker-Hannifin (C-434/13 P, EU:C:2014:2456, bod 77).

b) O veci samej

112. Po prvé článok 23 ods. 3 nariadenia č. 1/2003 stanovuje, že pri určovaní čiastky pokuty za porušenie práva hospodárskej súťaže sa zohľadní závažnosť a doba trvania porušovania.

113. V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že na určenie výšky pokuty je nutné zohľadniť trvanie porušenia a všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť posúdenie jeho závažnosti, akými sú konanie každého z podnikov, úloha, ktorú každý z nich hrá pri vytvorení zosúladených postupov, prospech, ktorý z týchto postupov podniky mohli získať, ich veľkosť a hodnota dotknutého tovaru, ako aj nebezpečenstvo, ktoré porušenia tohto typu predstavujú pre Európsku úniu. [41]

114. Súdny dvor však ďalej pripomenul, že na jednej strane závažnosť porušenia musí byť predmetom individuálneho posúdenia a na druhej strane neexistuje záväzný alebo taxatívny zoznam kritérií, ktoré sa musia pri posúdení závažnosti porušenia vziať do úvahy. [42]

115. Po druhé pokiaľ ide konkrétnejšie o podstatu štvrtého odvolacieho dôvodu, je nepochybné, že zásadu rovnosti zaobchádzania zabezpečuje Súdny dvor a Všeobecný súd, najmä pokiaľ ide o pokuty za porušenie práva hospodárskej súťaže. [43]

116. Zásada rovnosti zaobchádzania je totiž všeobecnou zásadou práva EÚ zakotvenou v článkoch 20 a 21 Charty. Podľa ustálenej judikatúry si uvedená zásada vyžaduje, aby sa v porovnateľných situáciách nepostupovalo rozdielne a v rozdielnych situáciách rovnako, ak takýto postup nie je objektívne odôvodnený. [44] Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora takisto vyplýva, že pokiaľ ide o určenie výšky pokuty, uplatnenie rôznych metód výpočtu nemôže viesť k diskriminácii medzi podnikmi, ktoré sa zúčastnili na dohode alebo na zosúladenom postupe v rozpore s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ. [45]

117. Po tretie ako som už uviedol, rovnaké zásady platia pre súdy EÚ pri výkone ich neobmedzenej súdnej právomoci. V rámci jej výkonu totiž môžu nahradiť vlastným posúdením posúdenie vykonané Komisiou, a teda zrušiť, znížiť alebo zvýšiť uloženú pokutu, [46] pričom nie sú viazané indikatívnym pravidlami, ktoré Komisia stanovila vo svojich usmerneniach, hoci tieto pravidlá môžu usmerniť súdy EÚ pri výkone ich neobmedzenej súdnej právomoci. [47]

118. Hoci však samotnému Súdnemu dvoru alebo Všeobecnému súdu prináleží, aby posúdili okolnosti veci a povahu predmetného porušenia s cieľom určiť výšku pokuty, výkon neobmedzenej súdnej právomoci nemôže vyústiť do diskriminácie medzi podnikmi, ktoré sa podieľali na dohode alebo zosúladenom postupe v rozpore s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ, keď sa má určiť výška uložených pokút. [48]

41 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 8. decembra 2011, Chalkor/Komisia (C-386/10 P, EU:C:2011:815, bod 56), z 26. januára 2017, Zucchetti Rubinetteria/Komisia (C-618/13 P, EU:C:2017:48, bod 42), a z 26. septembra 2018, Infineon Technologies/Komisia (C-99/17 P, EU:C:2018:773, bod 196).

42 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. septembra 2018, Infineon Technologies/Komisia (C-99/17 P, EU:C:2018:773, body 196 a 198).

43 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. júna 2014, Deltafina/Komisia (C-578/11 P, EU:C:2014:1742, bod 75).

44 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. júla 2013, Ziegler/Komisia (C-439/11 P, EU:C:2013:513, bod 132), a z 26. januára 2017, Zucchetti Rubinetteria/Komisia (C-618/13 P, EU:C:2017:48, bod 38).

45 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. júla 2013, Ziegler/Komisia (C-439/11 P, EU:C:2013:513, bod 133), z 12. novembra 2014, Guardian Industries a Guardian Europe/Komisia (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 62), a z 26. januára 2017, Zucchetti Rubinetteria/Komisia (C-618/13 P, EU:C:2017:48, bod 38).

46 Pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. novembra 2012, Otis a i. (C-199/11, EU:C:2012:684, bod 62), a z 12. novembra 2014, Guardian Industries a Guardian Europe/Komisia (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 78).

47 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. januára 2016, Galp Energía España a i./Komisia (C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 90).

48 Pozri judikatúru citovanú v poznámke pod čiarou 40.

119. Za týchto okolností sa domnievam, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol:

– po prvé že pri výkone svojej neobmedzenej súdnej právomoci musí stanoviť primeranú výšku výnimočnej úpravy základnej sumy pokuty s prihliadnutím na všetky okolnosti veci (bod 369 napadnutého rozsudku),

– po druhé že je viazaný iba závažnosťou a dĺžkou trvania porušenia (bod 371 napadnutého rozsudku) a

– po tretie že keďže v základnej sume bolo zohľadnené trvanie – čo spoločnosť Pometon nepopiera –, je vhodné pri posudzovaní závažnosti porušenia zohľadniť individuálnu zodpovednosť spoločnosti Pometon, jej schopnosť ovplyvniť svojím protiprávnym správaním hospodársku súťaž na trhu s brúsivami a šrotom a jej veľkosť, pričom v prípade každého z týchto faktorov sa porovná individuálna zodpovednosť a situácia podniku s individuálnou zodpovednosťou a situáciou ostatných účastníkov kartelu (bod 376 napadnutého rozsudku).

120. Všeobecný súd tým *formálne* dodržal pravidlá upravujúce jeho neobmedzenú súdnu právomoc, pričom a *priori* zachoval rovnosť medzi dotknutými podnikmi, keďže špecifická ich účasti na konaní o urovnaní boli zohľadnené prostredníctvom osobitného zníženia o 10 % upraveného v bode 32 oznámenia o konaniach o urovnaní. Napriek tomu sa však domnievam, že Všeobecný súd porušil zásadu rovnosti tým, že pri posudzovaní zníženia pokuty pripísal neprimeraný význam kritériu veľkosti podniku.

121. Na konci analýzy prvých dvoch vyššie uvedených kritérií – t. j. individuálnej zodpovednosti spoločnosti Pometon a konkrétneho vplyvu jej protiprávneho konania na hospodársku súťaž v oblasti cien – totiž Všeobecný súd na jednej strane v bode 382 napadnutého rozsudku konštatuje, že spoločnosť Pometon „na rozdiel od spoločností Ervin a Winoa, ale tak ako MTS a Würth – celkovo zohrávala obmedzenejšiu úlohu v rámci kartelu“, a na druhej strane v bode 386 napadnutého rozsudku uvádza, že z porovnania hodnoty špecifického predaja v EHP vyplýva, že „význam spoločnosti Pometon v rámci porušenia sa javí štyrikrát menší než význam spoločnosti Winoa, ale je dosť podobný významu spoločnosti MTS a oveľa väčší než význam spoločností Ervin a Würth“. Iba vzhľadom na tretie kritérium – konkrétne veľkosť podniku – teda Všeobecný súd v bode 390 napadnutého rozsudku poukazuje na to, že odvolateľka je v odlišnej situácii než spoločnosť MTS, lebo jej obrat v poslednom roku plnej účasti na karteli dosiahol 99 890 000 eur v porovnaní so sumou 25 082 293 eur, ktorú dosiahla spoločnosť MTS.

122. Všeobecný súd však túto analýzu uzatvára konštatovaním v bode 393 napadnutého rozsudku, podľa ktorého „spravodlivému posúdeniu všetkých vyššie uvedených okolností prejednávaného prípadu zodpovedá priznať spoločnosti Pometon výnimočné zníženie vo výške 75 % základnej sumy pokuty upravenej na základe poľahčujúcich okolností“.

123. Domnievam sa, že Všeobecný súd porušil zásadu rovnosti tým, že priznal spoločnosti Pometon rovnakú výnimočnú sadzbu zníženia ako spoločnostiam Ervin a Winoa, keď na základe dvoch z troch kritérií konštatoval, že situácia spoločnosti Pometon je podobná situácii spoločnosti MTS. Všeobecný súd podľa môjho názoru tým, že nekonzistentne uplatnil vlastnú metódu výpočtu, vytvoril určitú diskrimináciu medzi jednotlivými podnikmi, ktoré sa zúčastnili na tom istom karteli.

124. V tejto súvislosti by som chcel zdôrazniť, že jediné kritérium na odlíšenie situácie spoločnosti Pometon od situácie spoločnosti MTS je založené na celkovom obrate, hoci Všeobecný súd v bodoch 384 a 392 napadnutého rozsudku výslovne uviedol, že prevažné zohľadnenie iného kritéria na celosvetovej úrovni – konkrétne hodnoty špecifického predaja – zo strany Komisie nie je primerané, lebo špecifický predaj v EHP vhodnejšie odráža hospodársky význam tohto podniku v rámci porušenia a ujmu, ktorú spôsobil hospodárskej súťaži.

125. Okrem toho je síce pravda, že podľa ustálenej judikatúry možno pri určení sumy pokuty zohľadniť tak celkový obrat podniku, ktorý síce len približne a nedokonalo, ale predsa len naznačuje jeho veľkosť a hospodársku silu, ako aj časť tohto obratu, ktorá pochádza z predaja tovaru, na ktoré sa vzťahuje porušenie, a ktorá je teda spôsobilá naznačiť rozsah tohto porušenia,[49] tomuto obratu však nesmie byť pripisovaný neprimeraný význam v porovnaní s ďalšími relevantnými faktormi.[50] To je však podľa všetkého jednoznačný záver, ku ktorému Všeobecný súd dospel v bode 393 napadnutého rozsudku, lebo výnimočné zníženie pokuty spoločnosti Pometon je na tej istej úrovni ako zníženie pokuty spoločnosti Winoa, hoci konanie spoločnosti Winoa v rámci predmetného porušenia je závažnejšie než konanie spoločnosti Pometon vzhľadom na dve z troch použitých kritérií.

126. Za týchto okolností som vzhľadom na vyššie uvedené úvahy dospel k záveru, že štvrtému dôvodu, ktorý spoločnosť Pometon uviedla na podporu svojho odvolania, je potrebné vyhovieť v rozsahu, v akom ním odvolateľka namieta porušenie zásady rovnosti zaobchádzania. V dôsledku toho sa domnievam, že odvolaniu treba vyhovieť a napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť v rozsahu, v akom stanovuje výnimočné zníženie na 75 % základnej sumy pokuty, a teda stanovuje sumu pokuty uloženej spoločnosti Pometon na 3 873 375 eur.

VII. Žaloba na Všeobecnom súde

127. Podľa článku 61 Štatútu Súdneho dvora Európskej Únie môže Súdny dvor, ak je odvolanie dôvodné, v prípade zrušenia rozhodnutia Všeobecného súdu sám vydať konečný rozsudok, ak to stav konania dovoľuje.

128. To je prípad prejednávanej veci, lebo kritérium a informácie potrebné na posúdenie výšky výnimočného zníženia pokuty uviedol Všeobecný súd bez nesprávneho právneho posúdenia v tomto smere. Súdny dvor má preto k dispozícii všetky informácie, ktoré potrebuje na rozhodnutie o žalobe.

129. Pokiaľ ide o zníženie výšky pokuty a osobitne o závažnosť porušenia – spoločnosť Pometon potvrdila, že v rámci štvrtého odvolacieho dôvodu nespochybňuje trvanie porušenia –,[51] z informácií, ktoré má Súdny dvor o piatich podnikoch zúčastnených na predmetnom karteli, vyplýva, že situácia spoločnosti Pometon je podobná situácii spoločnosti MTS, pokiaľ ide o jej individuálnu zodpovednosť a konkrétny vplyv jej protiprávneho konania na hospodársku súťaž v oblasti cien. Ak sa však vezme do úvahy príslušný celkový obrat, ktorý naznačuje veľkosť a hospodársku silu dotknutých podnikov, obrat spoločnosti Pometon je štyrikrát vyšší než obrat spoločnosti MTS.

130. Na základe týchto kritérií a s cieľom dodržať zásadu rovnosti medzi podnikmi, ktoré sa na dotknutom karteli zúčastňovali, sa domnievam, že zníženie priznané spoločnosti Pometon podľa bodu 37 usmernení z roku 2006 by sa malo pohybovať medzi 75 % a 90 %, t. j. medzi sadzbou priznanou spoločnosti Winoa a sadzbou priznanou spoločnosti MTS.

131. Za týchto okolností vzhľadom na všetky skutkové a právne úvahy v prejednávanej veci navrhujem, aby Súdny dvor znížil pokutu uloženú spoločnosti Pometon o 83 %, t. j. medzi sadzbou 75 % priznanou spoločnosti Winoa a sadzbou 90 % priznanou spoločnosti MTS. Vzhľadom na toto navrhované zníženie teda navrhujem, aby znížená pokuta dosahovala 2 633 895 eur.

49 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 12. novembra 2014, Guardian Industries a Guardian Europe/Komisia (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 54), z 9. júla 2015, InnoLux/Komisia (C-231/14 P, EU:C:2015:451, bod 47), a zo 7. septembra 2016, Pilkington Group a i./Komisia (C-101/15 P, EU:C:2016:631, bod 17).

50 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 257).

51 Bod 31 repliky spoločnosti Pometon.

VIII. O trovách

132. Článok 184 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora stanovuje, že ak je odvolanie dôvodné a Súdny dvor sám rozhodne s konečnou platnosťou vo veci samej, potom rozhodne aj o trovách konania.

133. Podľa článku 138 ods. 1 uvedeného rokovacieho poriadku uplatniteľného na konanie o odvolaní na základe jeho článku 184 ods. 1 účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Článok 138 ods. 3 rokovacieho poriadku stanovuje, že ak mali účastníci konania úspech len v časti predmetu konania, každý z nich znáša vlastné trovy konania. Ak sa to však zdá opodstatnené vzhľadom na okolnosti prípadu, Súdny dvor môže rozhodnúť, že účastník konania znáša vlastné trovy konania a je povinný nahradiť časť trov konania druhého účastníka.

134. Keďže odvolaniu spoločnosti Pometon bolo čiastočne vyhovené, zdá sa byť vhodné nariadiť, aby Komisia okrem znášania vlastných trov prvostupňového konania i odvolacieho konania nahradila polovicu trov, ktoré vznikli odvolateľke v týchto dvoch konaniach. V dôsledku toho musí spoločnosť Pometon znášať polovicu trov, ktoré jej vznikli v týchto konaniach.

IX. Návrh

135. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor:

– zrušil rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 28. marca 2019, Pometon/Komisia (T-433/16, EU:T:2019:201), v rozsahu, v akom Všeobecný súd porušil zásadu rovnosti zaobchádzania, pokiaľ ide o výpočet výšky pokuty uloženej spoločnosti Pometon SpA, stanovil výnimočné zníženie na 75 % základnej sumy pokuty, stanovil sumu pokuty uloženej spoločnosti Pometon na 3 873 375 eur a rozhodol, že účastníci konania znášajú vlastné trovy konania,

– znížil základnú sumu pokuty uloženej spoločnosti Pometon o 83 % a úmerne tomu stanovil pokutu na 2 633 895 eur,

– zamietol odvolanie v zostávajúcej časti,

– rozhodol, že Európska komisia znáša vlastné trovy prvostupňového konania a odvolacieho konania a je povinná nahradiť jednu polovicu trov konania, ktoré vznikli spoločnosti Pometon v týchto dvoch konaniach,

– rozhodol, že spoločnosť Pometon znáša jednu polovicu trov konania, ktoré jej vznikli v týchto konaniach.